

2007. július-augusztus - **Beszélgetés Wisnovszky Károllyal, az MgSZH Erdészeti Igazgatósága vezetőjével**

- A szakmát nyugtalanság tölti el a támogatások megszűnése miatt. Mi a pontos helyzet e téren?

– Tudomásom szerint kevés támogatás indulhat be ebben az évben, de a mezőgazdasági területek erdősítése ősszel már folytatódhat.

Ennek jogszabálya a napokban jelent meg. A megkezdett erdőtelepítések (NVT, nemzeti) támogatása is folytatódik, és ha a források lehetővé teszik, a közjóléti létesítmények, az erdei vasutak fenntartása, valamint a magánerdőkben az integrátorok támogatása és az erdőfelújítások korlátozott támogatása is várható.

Várható volt, hogy az új, hétéves uniós támogatási periódusokra való átállás radikális változásokat hoz mind a nemzeti, mind az eddigi uniós vidékfejlesztési támogatások terén. Elsősorban ütemezési gondokról beszélhetünk, hiszen mind a 2007., mind a 2008. év sok bizonytalansággal terhelt.

– Nem tájékozott a szakma, hogy ez az átmeneti időszak bizony nem lesz zökkenőmentes.

– Jelenleg is megfeszítetten dolgozunk azon, hogy az EMVÁ-ban felsorolható erdészeti ágazati támogatások minél hamarabb bevezethetők és kifizethetők legyenek. Ennek ellenére a mostani ismereteink szerint a 2007. évi nemzeti támogatások kifizetése a forráshiányok, illetve jogszabály-alkotási csúszások miatt akadozik, valószínűleg későn és csak szűkített kifizetésekre nyílik lehetőség. A felkészülésben mutatkozó általános lemaradások miatt az eu-s kifizetések átcsúsznak 2007 második felévére és 2008-ra, sőt egyes támogatási típusokban 2009-re. Ez nehéz év lesz a támogatást előkészítők, a végrehajtók és a támogatottak számára is.

A 14./2007. számmal megjelent rendelet az erdészet számára az eddigiekhez képest korlátozott keretek alapján biztosít nemzeti támogatást. Erre április 30-áig volt lehetőség pályázni, tehát tisztavirág életű pályázatról volt szó. Összesen 900 millió forintnyi forrás áll rendelkezésre három kategóriában:

- az úgynevezett K3, a közjóléti létesítmények fenntartására,
- a kisvasutakra és
- a magánerdő-gazdálkodásra (nem ide számítva a felújítási támogatásokat).

A keret felosztása megtörtént a minisztériumban, 300, 200, és 400 millió forint a fenti felsorolás sorrendjében.

Az ágazat vezetői még ebben az évben egy úgynevezett de minimis rendeletet szeretnének érvénybe léptetni, amelynek előnye, hogy szerény mértékű támogatás esetén nem szükséges a brüsszeli jóváhagyás, amely időigénye miatt megghiúsítaná az idei kifizetési lehetőségeket. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy egy-egy gazdálkodó ezen a címen három év alatt nem kaphat többet 200 ezer eurónál. Ezt a támogatást külön kezelik az egyéb jogcímen szerzett támogatásoktól.

Ugyanakkor kérdéses, hogyha érvénybe lép ez a rendelet, akkor milyen forrásokból fogják ezeket finanszírozni. Ugyanis a 2007. évi nemzeti költségvetésben az erdészet számára rendelkezésre álló források a 2006. évi determinációk (korábbi kifizetési kötelezettségek – a szerk.) kifizetése miatt elfogytak. Tehát új forrásokra volna szükség. Erre vonatkozóan Gráf József miniszter aláírt egy megállapodást a szakmai érdekképviselői szervek vezetőivel, amelyet nyilván meg is kíván tartani. Ebben a nemzeti támogatás kifuttatására és a

magánerdő-gazdálkodás támogatására tett ígéretét rögzítették. A tények másik oldala, hogy az állami erdőgazdasági társaságok 2007. évben ezekből a forrásokból ismereteink szerint, illetve a miniszteri megállapodásban foglaltak alapján nem részesülnek, annak ellenére, hogy az erdőfelújítási járulékot továbbra is fizetniük kell. A jelenlegi tervezet szerint az állami ZRt.-k közjóléti objektumai és az erdei vasutak képeznének kivételt. Ez a forrás mintegy 2-2,5 milliárd forintnyi összeget tesz ki. Ez a de minimis rendelet a tervek szerint a napokban lépne hatályba, hogy még ebben az évben lebonyolíthassák a pályáztatást és a kifizetést. Ez nyilvánvalóan fokozott megterhelést jelent mind a pályázók, mind az igazgatás számára, de a jelenlegi forráshiányos időszakban megértéssel és türelemmel kell a kialakult helyzetet kezelnünk.

– A 2005. évi adók alapján fölajánlott 1 százalékokból befolyt összegnek mi lesz a sorsa?

– Az 1 százalékos forrást az adózók meghatározott célra szánták. Ez 2006-ben meghaladta a 200 millió forintot. Ezt az összeget az államháztartás szabályai szerint lehet felhasználni, s ennek módját az FVM külön rendeletben szabályozza, az eredeti kiírás szerinti célnak megfelelően, a természetközeli erdőgazdálkodás elősegítésére. Ez nem túl nagy összeg, a korábbi több milliárdos támogatásokhoz képest, de célzott felhasználással jól szolgálhat. A minisztérium ezt is a de minimis rendelet hatálya alá kívánja vonni, hogy mielőbb hozzáférhető legyen.

– Kommunikációs célra is fordítható majd ebből az összegből?

– A keret belső felosztása még nem történt meg, de PR és tájékoztatási célra is jut majd.

– Miért van a polgárok 1 százalékos felajánlásából összegyűlt összeg felhasználásába beleszólása az EU-nak?

– A versenysemlegesség követeli meg azt, hogy egyes szereplők ne kerülhessenek kedvezményezett helyzetbe. Ezt megakadályozandó ellenőrzi az EU a pénzek felhasználását. Az ilyen kisebb összegek felhasználásának megkönnyítésére alkalmazható a de minimis rendelet.

– Az még mindig magyarázatra szorul, hogy a civil szervezetek által javasolt támogatási lehetősége befolyt összeg hogy' válhat a költségvetés részévé.

– Úgy, hogy a felajánlásokat nem intézmény kapta, hanem egy téma, a természetközeli erdőgazdálkodás, amelynek arra a célra történő felhasználását az állam garantálja. Tehát a dolog logikailag és rendeletileg teljesen korrekt. A kezdeményezőket pedig bevonták a jogalkotásba és a felhasználás felett is bizonyos kontrollt gyakorolhatnak.

– Az ágazat forráshiányával kapcsolatban korábban különböző összegek hangzottak el. A miniszter 3,5-4 milliárról beszélt, más szakértők ennek kétszeresét is említették.

– 2006-ból mintegy 5,3 milliárdnyi determináció húzódott át 2007-re. Ez föl is emésztette az ez évi kibővített erdészeti költségvetést. Ezek a kifizetések napjainkban is zajlanak, tehát április 30-áig a 2006. évi tartozását az állam várhatóan lerója. Ezzel azonban az idei pénzek is elfogytak. Igény természetesen több is volna, ráadásul ezek normatív támogatások, amelyek évek óta nem változtak.

– Milyen jellegű támogatásokról van szó?

– Felújítási, erdőápolási támogatásokról, de csak a befejezett erdősítésig. A korábbi időszakban meglévő tisztítási, erdőnevelési, területbeosztási (nyiladékok, határjelek karbantartása) támogatásokat időközben megszüntették. Mindez nem független az erdőfenntartási járuléktól. Ez a kitermelt fa köbmétereként 500-1200 forintig terjedő összeg. Most az a furcsa helyzet állt elő, hogy befizetés ebben az évben még van, de a járulékból „járó” normatív támogatást már nem mindenki kapja meg.

Ez elsősorban a magán-erdőgazdálkodókat érintené kedvezőtlenül, hiszen az állam a

gazdasági társaságok veszteségeit más forrásokból pótolni tudja. Ennek egyik formája többek között az idén is kiírt közmunkaprogram.

– A közmunkaprogram forrásait még a Nemzeti Erdőprogram hiányzó költségvetési forrásainak pótlására is ajánlotta a szakminiszter.

– Már a harmadik év telik el úgy, hogy az EU ajánlásainak és a kormányprogram előírásainak nem tudunk eleget tenni a Nemzeti Erdőprogram forráshiánya miatt.

Tehát ez az év mindenképpen nehéz lesz, bár az utolsó évi járulékfizetés miatt várhatóan csökken majd a fahasználati igény, aki teheti, jövőre halasztja a kitermelést. Sok függ természetesen az idei téltől, mert nagy hideg esetén megnőhet a tűzifa iránti kereslet.

– Lesz-e ebben az évben forrás a Technikai Segítségnyújtás jogcímen?

– Idén is lesz ezen a jogcímen pénz, ami a támogatások működtetésére szolgál, ennek felosztásáról a minisztérium dönt.

– Nem régen megjelent az úgynevezett „Zöld könyv”, a Magyarország erdészeti tájai első kötete. Hogy állnak a kötet folytatásával kapcsolatos munkálatok?

– Az egyetem oktatói, tudósai, az akadémia bizottsága és az erdészeti szolgálat munkatársai együttműködése eredményeként elkészült a mű első kötete. Ez képezheti a korszerű erdőgazdálkodás alapjait. Szeretnénk, ha a könyv a lehető legszélesebb körben ismertté válna, és eljutna minden érdekelthez. A további kötetek megjelentetéséhez, a finanszírozás megoldása érdekében, megállapodást köthetünk a NYME ERFARET szervezetével a munkamegosztásra. Természetesen az ügy érdekében továbbra is számítunk az ágazat kutatói, oktatói és gazdasági szereplőinek támogatására. **Zétényi Zoltán**